

Seat No. : _____

FB-124

February-2025

B.A., Sem.-I

DSC-C-112 (Major) : Psychology (Developmental Psychology)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

1. વિકાસાત્મક મનોવિજ્ઞાન એટલે શું ? વિકાસાત્મક મનોવિજ્ઞાનની કોઈપણ બે પદ્ધતિઓની ચર્ચા કરો. 10

અથવા

1. વિકાસને અસર કરતાં પરિબલોની ચર્ચા કરો. 10

2. ગર્ભ સંસ્કાર એટલે શું ? ગર્ભ સંસ્કારના હેતુ, તેની પ્રથાઓ અને મનોવિજ્ઞાનની દૃષ્ટિએ ગર્ભસંસ્કારનું મહત્ત્વ સમજાવો. 10

અથવા

2. જન્મ પૂર્વેના વિકાસના તબક્કાઓ વર્ણવો. 10

3. નવજાત શિશુના જન્મ સાથે સંકળાયેલા મનોવૈજ્ઞાનિક જોખમો અંગે સંક્ષિપ્તમાં ચર્ચા કરો. 10

અથવા

3. નવજાત શિશુઓની સંવેદનશીલતા સંબંધિત લાક્ષણિકતાઓની ચર્ચા કરો. 10

4. બાલ્યાવસ્થાના શારીરિક વિકાસ તરીકે આંતરિક અવયવોમાં થતું પરિવર્તન જણાવો. 10

અથવા

4. ઉત્તર બાલ્યાવસ્થાનો વિકાસ કેવી રીતે થાય તે જણાવો. 10

5. નીચેના વિધાનો માટે સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો : (કોઈપણ દસ)

10

- (1) પૂર્વ બાલ્યાવસ્થાનો સમયગાળો _____ થી શરૂ થઈ છ વર્ષ સુધીનો હોય છે.
(a) એક વર્ષ (b) બે વર્ષ (c) ત્રણ વર્ષ
- (2) શુક્રકોષ અને અંડકોષ ફલિત થવાની ક્રિયા ક્યાં થાય છે ?
(a) ફેલોપિયન નલિકા (b) ગર્ભાશય (c) યુસ્ટેકિયન નલિકા
- (3) _____ શબ્દ બાળકમાં ક્ષમતા, શક્તિ, કૌશલ્ય, આવડત, બુદ્ધિમાં થતા સૂક્ષ્મ પરિવર્તન માટે વપરાય છે.
(a) વૃદ્ધિ (b) વિકાસ (c) બંને
- (4) બાળકનો જન્મ કુદરતી રીતે ન થતાં શસ્ત્રક્રિયા દ્વારા કરવામાં આવે તેને _____ કહેવાય છે.
(a) પ્રસુતિ (b) સિઝેરિયન (c) ગર્ભાધાન
- (5) બાળકના બોધાત્મક વિકાસના ચાર તબક્કાઓ _____ એ આપ્યા છે.
(a) સિગ્મંડ ફ્રોઈડ (b) જુન પિયાજે (c) એલિઝાબેથ હરલોક
- (6) મધ્ય બાળપણ _____ નું હોય છે.
(a) 2 થી 6 વર્ષ (b) 6 થી 12 વર્ષ (c) 12 થી 18 વર્ષ
- (7) આશરે કેટલા મહિનાનું બાળક પોતાના દૂધની બોટલને સંભાળી શકે છે ?
(a) 6 મહિના (b) 8 મહિના (c) 10 મહિના
- (8) _____ થી લઈને 20/21 વર્ષના સમયગાળાને ઉત્તર તરુણાવસ્થા તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
(a) 13 કે 14 વર્ષ (b) 14 કે 15 વર્ષ (c) 16 કે 17 વર્ષ
- (9) _____ એટલે શારીરિક કદમાં વધારો.
(a) વૃદ્ધિ (b) વિકાસ (c) બંને
- (10) સંશોધનો બતાવે છે કે, ગર્ભાવસ્થા દરમિયાન આલ્કોહોલના સેવનથી બાળકના _____ વિકાસ પર અવળી અસર થાય છે.
(a) હૃદયના (b) મગજના (c) કિડની
- (11) બાળકના બોધાત્મક વિકાસના તબક્કાઓ _____ આપ્યા છે.
(a) ફ્રોઈડ (b) ઈલિઝાબેથ હર્લોકે (c) જુન પિયાજે
- (12) મોર્ગન અને વુડવર્થના માટે _____ એટલે 'પ્રતિકાત્મક પ્રક્રિયાઓની હારમાળા' અથવા 'માનસિક શોધખોળ'.
(a) વૃદ્ધિ (b) વિકાસ (c) વિચારણા

Seat No. : _____

FB-124

February-2025

B.A., Sem.-I

**DSC-C-112 (Major) : Psychology
(Developmental Psychology)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

1. What is developmental psychology ? Discuss any two methods of developmental psychology. **10**

OR

1. Discuss the factors affecting development. **10**

2. What is “Garbha sanskar” ? Explain the purpose of “Garbha sanskar”, its practices and importance of “Garbha sanskar” in terms of psychology. **10**

OR

2. Describe the stages of prenatal development. **10**

3. Briefly discuss the psychological risks associated with the birth of a newborn. **10**

OR

3. Discuss the sensitivity related characteristics of newborns. **10**

4. State the changes in internal organs as physical development during infancy. **10**

OR

4. Explain how the development of post infancy takes place. **10**

5. Choose the correct option for the following statements : (Any **ten**) **10**

(1) Pre-childhood period starts from _____ year to six years.

(a) One year (b) Two years (c) Three years

(2) Where does sperm and ovum fertilization take place ?

(a) Fallopian tube (b) Uterus (c) Eustachian tube

- (3) The word is used for subtle changes in ability, strength, skill, aptitude, intelligence in a child.
(a) Growth (b) Development (c) Both
- (4) A child born surgically instead of naturally is called _____.
(a) Childbirth (b) Cesarean section (c) Insemination
- (5) The four stages of cognitive development of a child are given by _____.
(a) Sigmund Freud (b) Jean Piaget (c) Elizabeth Hurlock
- (6) Middle childhood is _____.
(a) 2 to 6 years (b) 6 to 12 years (c) 12 to 18 years
- (7) About how many months old can a baby handle his own bottle of milk ?
(a) 6 months (b) 8 months (c) 10 months
- (8) The period from _____ to 20/21 years is known as post puberty.
(a) 13 or 14 years (b) 14 or 15 years (c) 16 or 17 years
- (9) _____ means increase in physical size.
(a) Growth (b) Development (c) Both
- (10) Research shows that alcohol consumption during pregnancy impairs the baby's _____ development.
(a) Heart (b) Brain (c) Kidney
- (11) The stages of cognitive development of a child are given by _____.
(a) Freud (b) Elizabeth Hurlock (c) Jean Piaget
- (12) For Morgan and Woodworth, _____ means 'a series of symbolic processes' or 'psychological exploration'.
(a) Growth (b) Development (c) Thinking
- _____